ΕΤΟΣ Α'—ΑΡΙΘ 9. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 27 Αὐγούστου 1878. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 8. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 12.—Ἕκαστον φυλ. τιμᾶται λ. 10.—Γραφεῖον Κορίννης, ἐν τῷ τυπ. τῆς Κορίννης.—Αἱ τὸ περιοδικὸν ἀφορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἐκδότην. | ΕΚΔΟΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται σὺν τῇ αἰτήσει περὶ ἐγγραφῆς νὰ ἀποστέλλωσι συγχρόνως καὶ τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς.

Φυλλάδια Κορίννης πωλοῦνται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ περιοδικοῦ ἀντὶ δέκα λεπτῶν ἕκαστον. Παρελθουσῶν ἑβδομάδων ἀντὶ λεπτῶν δεκαπέντε.

ΩΡΑΙ ΣΠΟΥΔΗΣ

ΤΟ ΩΡΑΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Συνέχεια ἴδε ἀρ. 57.

Β' ΝΟΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἠρκέσθη εἰς τὴν γνῶσιν τῶν ἐξωτερικῶν φαινομένων· τὸ πνεῦμα αὐτοῦ μετὰ ταῦτα α') ἠγωνίσθη νὰ ποκαλύψῃ τὴν ἀόρατον καὶ μυστηριώδη ἐκείνην δύναμιν, ἥτις ἐδημιούργησεν ἅπασαν αὐτὴν τὴν περιρρέουσαν τὸν ἄνθρωπον φύσιν, ἤτοι τὴν πρώτην αἰτίαν τῶν ὄντων, εἰς ἣν περιέχονται οἱ ἔσχατοι λόγοι τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, καὶ ἣν κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐκάλεσεν *ὕδωρ, πῦρ, γῆν, ἀέρα, ἀριθμούς, Θεόν, δύναμιν, ὕλης, κλπ.*, ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ Μεταφυσικὴ Θεολογία. β') οὐδ' εἰς τοῦτο δὲ ἠρκέσθη, ἀλλ' ἐζήτησε νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἐπ' ἴσης ἀόρατον καὶ μυστηριώδη δύναμιν ἐκείνην, δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος καθίσταται πασῶν τούτων τῶν γνώσεων κάτοχος, καὶ ἐν ᾗ ἀνευρίσκει τὴν πραγματικὴν αἰτίαν τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ζωῆς ἢ τὴν ἐν αὐτῷ ἀρχὴν τῆς ζωῆς καὶ τῆς μετὰ συνειδήσεως ἐνεργείας, ἣν ἐκάλεσε *ψυχὴν* καὶ *πνεῦμα*· ἐντεῦθεν ἐπήγασεν ἡ Ψυχολογία. Αὕτη δὲ καλεῖται 1) Ἐμπειρική, Ψ. καθ' ὅσον περιορίζομεν τὰς ἐρεύνας ἡμῶν εἰς τὰ φαινόμενα τῆς ψυχῆς, ἤτοι τὰς διαφόρους ἐνεργείας καὶ καταστάσεις, δι' ὧν αὕτη ἐμφανίζεται, χωρὶς νὰ ἐξετάζωμεν τὴν οὐσίαν αὐτῆς· 2) Μεταφυσικὴ Ψ., καθ' ὅσον ἀναφέρομεν τὸν νοῦν ἡμῶν εἰς τὴν αὐθυπόστατον ἐκείνην δύναμιν, εἰς ἣν περιέχονται οἱ ἔσχατοι λόγοι τῶν ἐνεργειῶν καὶ φαινομένων τῆς ψυχῆς, ἥτις ἐν τοιαύτῃ πεπτώσει θεωρουμένη ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ σώματος λέγεται *πνεῦμα*. Οὕτω πλὴν τοῦ ὑλικοῦ κόσμου ἐφαντάσθη ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸν πνευματικὸν κόσμον, περὶ τὴν ἔρευναν τοῦ ὁποίου ἀσχολοῦνται αἱ κληθεῖσαι Νοολογικαὶ ἢ Λογοθεώρητοι ἐπιστῆμαι.

Καθόλου δ' εἰπεῖν τὰ ὅρια τῶν ἐπιστημῶν, πρὸς ἀλλήλας θεωρουμένων, δὲν εἶναι οὕτως ὡρισμένα, ὥστε ἑκάστης αὐτῶν ἡ περιοχὴ νὰ μὴ συγχέηται, τοὐλάχιστον ἐν μέρει μὲ τὴν περιοχὴν ἄλλης τινὸς ἐπιστήμης, ἢ νὰ μένῃ πάντοτε ἡ αὐτή, χωρίς τινος ἐκτάσεως ἢ συστολῆς. Καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους. α') Τὰ ὄντα ἐκ διαφόρων ὄψεων θεωρούμενα ἄλλας ὁμοιότητας καὶ διαφορὰς παριστῶσι, ἑπομένως καὶ διάφορον εἰς γένη καὶ εἴδη διαίρεσιν ἐπιδέχεται ἡ ἐπιστήμη, ἥτις ἀσχολεῖται περὶ γένος τι ἢ εἶδος αὐτῶν· β') ἐπειδὴ τὰ διάφορα μέρη τῆς φύσεως, ἤτοι τὰ γένη καὶ εἴδη τῶν ὄντων κατὰ διαφόρους ὄψεις ἐρευνῶνται, ἡ δὲ κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ὄψιν ἔρευνα αὐτῶν σχηματίζει ἄλλην καὶ ἄλλην ἐπιστήμην, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ χωρισθῶσι παντελῶς ἀπ' ἀλλήλων αἱ διάφοροι ὄψεις αὐτῶν, καὶ ἑπομένως τὰ ὅρια τῶν ἐπιστημῶν συγχέονται· γ') διάφορα κεφάλαια μιᾶς ἐπιστήμης δύνανται νὰ λάβωσι διὰ τῶν συνεχῶν ἐρευνῶν τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε νὰ παιτῶσιν ὁλόκληρον τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος καὶ χωριζόμενα ἀπὸ τοῦ ὅλου νὰ συνιστῶσιν ἰδίας ἐπιστήμας. Πασῶν τῶν ἐπιστημῶν κρηπὶς καὶ κορωνὶς ἅμα εἶναι ἡ *Φιλοσοφία*, εἰς ἣν ἔρχεται τελευτῶν σύντομος ὁ λόγος, καθ' ὅσον ἀνάγκη νὰ καταδειχθῇ ἡ πρὸς ταύτην σχεσις ἐκείνων.

Γ'

Πᾶσα ἐπιστήμη ἔχει ἀρχάς τινας καὶ ἀξιώματα, ἐφ' ὧν στηρίζεται· τῶν δὲ ἀξιωμάτων τούτων κύριον συστατικὸν εἶναι ἡ ἀλήθεια. Οὕτω λ. χ. α') αἱ Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι ἐξετάζουσαι τὰ διάφορα ἀνόργανα σώματα καὶ ἐξάγουσαι συμπεράσματα περὶ τῶν δυνάμεων, ἔχουσι τὸ ἑξῆς ἀξίωμα «*Πᾶν ἀποτέλεσμα ἔχει αἰτίαν.*» Ἂν δὲ τοῦτο ὑπάρχει ἀληθῶς, δὲν ἐξετάζουσι πλέον αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ἀλλ' ἡ φιλοσοφία, παρ' ἧς ἐκεῖναι παραλαμβάνουσι τοῦτο ἀβασανίστως. β') εἰς τὰς Μαθηματικὰς ἡ Γεωμετρία ἔχει τὸ ἑξῆς ἀξίωμα «*Τὰ ἑνὶ τρίτῳ ἴσα καὶ ἀλλήλοις ἴσα.*» Καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀξιώματος τούτου ὡσαύτως δὲν ἀποδεικνύει ἡ Γεωμετρία, ἀλλ' ἡ φιλοσοφία πάλιν· καὶ ἂν μὲν ἀποδείξῃ, ὅτι ἀληθῶς ὑπάρχει, τὸ οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον στηρίζεται ἐπ' αὐτοῦ, εἶναι στερρόν, ἐὰν μή, εἶναι ψευδὲς καὶ τότε ὅλον

τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐπιστήμης τὸ ἐπ' αὐτοῦ στηριζόμενον καταρρέει. γ') Εἰς τὰς Φυσιολογικάς, ὁ Ζωολόγος π. χ. ἐξετάζει τὰς διαφόρους ἰδιότητας τῶν ζῴων καὶ τὰ διάφορα χαρακτηριστικὰ αὐτῶν καὶ κατατάσσει αὐτὰ εἰς διαφόρους συνομοταξίας, ὁμοταξίας, τάξεις κλπ. ὡς εἰς ἐνσπόνδυλα, ὑποδιαιρούμενα εἰς θέρμαιμα καὶ ψύχραιμα, ὧν τὰ πρῶτα εἰς θηλαστικὰ καὶ πτηνά, τὰ δὲ δεύτερα εἰς ἰχθῦς καὶ ἀμφίβια, καὶ ἀσπόνδυλα, ὑποδιαιρούμενα ὡσαύτως εἰς ἄλλας τάξεις. Πάντα δὲ τὰ ζῷα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μελετήσῃ τις, ἀλλὰ ἐκ τῶν μερικῶν ἐξάγει συμπέρασμα περὶ τῶν γενικῶν, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ ἀξιώματος «*ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατεῖ τάξις καὶ νόμος.*» Τὴν ἀλήθειαν ὅμως τοῦ ἀξιώματος τούτου δὲν ἀποδεικνύει ἡ Ζωολογία, ἀλλ' ἡ Φιλοσοφία πάλιν. δ') εἰς τὰς Ἠθικοπολιτικὰς ἐπιστήμας, αἱ νομολογικαὶ π. χ. ζητοῦσι νὰ ὁρίσωσι τὰς διαφόρους δικαίας πράξεις, στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ ἕξῆς ἀξιώματος «*ὑπάρχει δίκαιον αἰώνιον καὶ ἀμετάβλητον*». Καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀξιώματος τούτου δὲν ἀποδεικνύουσιν αἱ νομολογικαὶ ἐπιστῆμαι, ἀλλ' ἡ φιλοσοφία πάλιν, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν συνάγεται, ὅτι πᾶσαι αἱ Ἐπιστῆμαι ὡς πρὸς τὴν *ἀρχὴν* συσχετίζονται μετὰ τῆς φιλοσοφίας. Τὸ δὲ μέρος ἑκάστης ἐπιστήμης, τὸ δεικνύον τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, καλεῖται φιλοσοφία ἐκείνης τῆς ἐπιστήμης, π. χ. τὸ μέρος τὸ δεικνύον τὴν σχέσιν τῆς ἱστορίας πρὸς τὴν φιλοσοφίαν καλεῖται *φιλοσοφία τῆς ἱστορίας*· ὥστε ἡ φιλοσοφία, ἐξ ἧς ἐξαρτῶνται ἅπασαι αἱ ἄλλαι ἐπιστῆμαι, εἶναι κυρία καὶ δέσποινα πασῶν τούτων, εἶναι ἡ πρώτη ἐπιστήμη, ἡ ἔκφρασις τοῦ εἰδέναι, ἡ ἐπιστήμη, ἥτις ἀνεξαρτήτως τῆς θρησκείας ἐξετάζει τοὺς ἀρχικοὺς καὶ τελικοὺς λόγους τῶν ὄντων. Τὴν σχέσιν ταύτην τῆς φιλοσοφίας πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἰδοὺ πῶς φιλόσοφοί τινες ἠθέλησαν νὰ καταστήσωσι ψηλαφητοτέραν. Φαντασθῶμεν ἐξελισσομένην πρὸ ἡμῶν εὐρεῖάν τινα περιοχήν, ἣν πληροῦσι διάφοροι ὡραῖαι πρασιαί· ἐφ' ἑκάστης τούτων ἵσταται εἷς γεωργὸς καλλιεργῶν ἐπιμελῶς τὰ ἐν αὐταῖς θάλλοντα ἄνθη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς περιοχῆς φαίνεται ὑπερκείμενος λόφος, ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ ὁποίου ῥέει ὕδωρ, ἀρδεῦον τὰς ἐν τῇ περιοχῇ πρασιάς. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης τοῦ λόφου ὑπάρχει ἐπ' ἴσης γεωργός τις, ὅστις καὶ τὴν ἑαυτοῦ πρασιὰν καλλιεργεῖ ἐπιμελῶς, καὶ τὰς ἄλλας θεωρεῖ μακρόθεν. Ἡ περιοχὴ εἶναι τὸ σύνολον τῶν διαφόρων ἐπιστημῶν, αἱ δὲ πρασιαὶ εἶναι αὐταὶ αὗται αἱ διάφοροι ἐπιστῆμαι. Ὁ γεωργός, ὁ ἱστάμενος ἐφ' ἑκάστης τούτων, εἶναι ὁ ἐπιστήμων, ὁ Ζωολόγος, ὁ Βοτανικός, ὁ Ἱστορικός, ὁ Μαθηματικός, ὁ Χυμικὸς κλπ., ὅστις σπουδάζει τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ στοιχεῖα. Ὁ λόφος εἶναι ἡ φιλοσοφία. Ἡ πηγή, ἐξ ἧς ῥέουσι τὰ ὕδατα, τὰ ἀρδεύοντα τὰς πρασιάς, ἔνθα τὰ διάφορα ἀξιώματα, ἐφ' ὧν στηρίζονται αἱ ἐπιστῆμαι, ὧν τὴν ἀλήθειαν θῆ ὕπαρξιν ἀποδεικνύει ἡ φιλοσοφία. Ὁ δὲ ἔμφρων τις ἐκεῖνος γεωργός, ὅστις ἵσταται ἐπὶ τοῦ λόφου, εἶναι ὁ φιλόσοφος, ὅστις καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἐπιστήμη κατὰ βάθος γνωρίζει, καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἐπιστημῶν γενικήν τινα ἔννοιαν ἔχει.

[ἕπεται συνέχεια] Χ. ΚΑΡΜΙΤΣΗΣ

ΔΥΟ ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΙ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ὑπὸ Σιατωβριάνδου

Ἐκεῖνο, ὅπερ προείπομεν περὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν φυτῶν, ὁδηγεῖ ἡμᾶς θεωρητικώτερον νὰ παρατηρήσωμεν τὰς εἰκόνας τῆς φύσεως ὑπὸ γενικωτέραν ἔποψιν. Πειρασώμεθα νὰ ποιήσωμεν αὐτόλαλα, περὶ τῆς ὑπερτάτης δυνάμεως, τὰ θαύματα ταῦτα ὅλα ὁμοῦ, τὰ ὁποῖα, κατ' ἰδίαν λαμβανόμενα, μᾶς ἀφηγήθησαν ἤδη τόσα πράγματα τῆς θείας Προνοίας.

Δύο ἀπόψεις τῆς φύσεως ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀναγνώστου θέλομεν παραστήσῃ, τὴν μίαν θαλασσίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἐπίγειον· τὴν μὲν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, τὴν δὲ εἰς τὰ δάσῃ τοῦ Νέου Κόσμου, ὅπως μηδεὶς ἀποδώσῃ τὸ μεγαλεῖον τῶν σκηνῶν τούτων εἰς μνημεῖα ἀνθρωπίνων χειρῶν.

Τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ διεπλέομεν εἰς Ἀμερικήν, ἀπομακρυνθὲν τῶν παραλίων καὶ ἀκτῶν, μᾶς ὑπέδειξεν ἀμέσως τὸ ἀχανὲς διάστημα τὸ ὑπὸ δύο κυανῶν χρωμάτων περιοριζόμενον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης, ὡσεὶ μεγάλη ὀθόνη ἀναπεπταμένη καὶ ἑτοίμη νὰ δεχθῇ τὰ σχεδιογραφήματα μεγάλου τινὸς ζωγράφου. Τὸ χρῶμα τῶν ὑδάτων ὁμοιάζει πρὸς διαφανῆ ὕελον. Μέγας τῆς θαλάσσης σάλος ἤρχετο ἐκ δυσμῶν, καίτοι ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ἐξ ἀνατολῶν. Πελώρια κύματα ἐξετείνοντο ἀπὸ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν, διανοίγοντα εἰς τὰς ὑδατίνας κοιλάδας των φαραγγώδεις μακρὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῶν ἐκτεταμένων ἐρήμων τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὰ κινητὰ ταῦτα τοπεῖα μετήλλασσον ὄψιν ἀνὰ πᾶν λεπτόν. Πότε μὲν πληθὺς κυανοχρόων λοφίσκων παρίσταντο ὡσεὶ τύμβων αὔλακες ἀπεράντου κοιμητηρίου, πότε δὲ ἀλλεπάλληλοι διακυμάνσεις, ἐπαφριζουσαι κατὰ κορυφήν, παρωμοίαζον πρὸς ποίμνια λευκὰ ἐπὶ χλοανθοχρόου πεδίου διεσκορπισμένα· συνεχῶς ἡ ἔκτασις ἐκείνη ἐφαίνετο περιωρισμένη μὴ ἔχουσα ἀντίπαλον χῶρον, καθότι εἴτε ἐνταῦθα κῦμά τι φρίσσον ὑψοῦτο ἢ κυματωγὴ σπῶσα ἐταπεινοῦτο ἀφαντουμένη, ὡσεὶ ἀποιχομένη τις ὄχθη, εἴτε ἐκεῖσε θαλάσσιοι λύκοι πρὸς τὰ ἄκρα τοῦ ὁρίζοντος περιεπόλουν, εὐθὺς ἡ ἔκτασις τότε ἐφαίνετο χαίνουσα ἐνώπιόν μας ὑπὸ τοιαύτας διαμορφώσεις. Τὴν ἰδέαν τῆς ἐκτάσεως ἀντελαμβάνετό

τις πρὸ πάντων, ὁπόταν ἐλαφρά τις ὁμίχλη διεχύνετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἐπαυξάνουσα τὸ ἄπειρον αὐτῆς. Ὤ! πόσον τότε ἡ θέα τοῦ Ὠκεανοῦ εἶναι μεγαλοπρεπής! Εἰς ὁποίας ὀνειροπολήσεις τρέπεσαι, εἴτε ὅταν ἡ φαντασία σου βυθίζεται ἐπὶ τῶν βορείων θαλασσῶν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παγετοῦ καὶ τῶν τρικυμιῶν, εἴτε ὅταν προσπελάζει παρὰ τὰ μεσημβρινὰ πελάγη εἰς νήσους ἀναπαυτικὰς καὶ εὐδαίμονας!...

Συχνάκις, ἐγειρόμενοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ἐκαθήμεθα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου εὑρίσκομεν μόνον τὸν φρουρὸν ἀξιωματικὸν καί τινας ναύτας καπνίζοντας σιωπηλῶς. Μόνος θόρυβος ἠκούετο τότε ἡ σύῤῥαξις τῆς πρώρας ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἐνῷ φωσφορισμοὶ περιεχέοντο μετὰ λευκαφριζόντων κύκλων περὶ τὰ πλευρὰ τοῦ πλοίου. Ὕψιστε Θεὲ τῶν χριστιανῶν! ἐξέλεξας κυρίως τὰ ἀφανῆ τῶν ὑδάτων βάραθρα καὶ τὴν ἀπέραντον τῶν οὐρανῶν ἄβυσσον νὰ διαγράψωσι λίαν ἐκφαντικῶς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὰ ἴχνη τῆς παντοδυναμίας σου! ὅπου ὁ θνητὸς ὀφθαλμὸς ἔκπληκτος καθορᾷ χιλιάδας τηλαυγῶν ἀστέρων εἰς βαθυκύανον τοῦ οὐρανίου θόλου διάστημα λαμποβολούντων καὶ ἐν τῷ στιλπνῷ τοῦ πόντου κόλπῳ ἀντικατροπτιζομένων, τὴν σελήνην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στερεώματος ἀνηρτημένην, ὡς ἀργυρόφωτον τῆς ὑδρογείου φανόν, ἐκτεταμένην θάλασσαν ἄνευ παραλίων, ἄπειρον ἐφαπλούμενον ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ὑδάτων! Οὐδέποτε μὲ ἐξέπληξε πλειότερον τὸ μεγαλεῖόν Σου εἰμὴ κατὰ τὰς νύκτας ἐκείνας, καθ' ἃς, ἀπηωρημένος μεταξὺ τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, εἶχον τὸ ἄπειρον ὑπὲρ τὴν κεφαλήν μου καὶ τὸ ἀχανὲς πρὸ τῶν ποδῶν μου.

Εἶμαι ἴσος τῷ μηδενί, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἁπλοῦς παροδίτης εἰμὶ εἰς τὸν πλανήτην τοῦτον· ἤκουσα πολλάκις τοὺς σοφοὺς περὶ τοῦ ὑπερτάτου Ὄντος φιλονικοῦντας, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἐνόησα αὐτοὺς οὐδόλως. Τοῦτο ὅμως κατεῖδον πάντοτε ἐν ἐμαυτῷ, ὅτι τὸ ἄγνωστον τοῦτο Ὃν ἀποκαλύπτεται ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς θεωρίας τῶν μεγάλων σκηνῶν τῆς φύσεως. Ἑσπέραν τινὰ—ἐβασίλευε βαθυτάτη γαλήνη—εὑρισκόμεθα εἰς τὰ ὡραῖα καὶ νηνεμοῦντα ἐκεῖνα πελάγη τὰ περιλούοντα τὰς παραλίας τῆς Βιργινίας. Τὰ ἱστία τοῦ πλοίου ἦσαν ὅλα συνεπτυγμένα. Εὑρισκόμην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐῤῥέμβαζον εἰς μυρία ὀνειροπολήματα, ὅτε αἴφνης ἤκουσα τὸν κώδωνα ὅστις προσεκάλει τὸ πλήρωμα εἰς προσευχήν. Ἔσπευσα τότε νὰ ὑπάγω, ὅπως κἀγὼ τὰς εὐχάς μου συμμίξω μὲ τὰς τῶν συνταξειδιωτῶν μου. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἦσαν εἰς τὸ πύργωμα τῆς πρύμνης μετὰ τῶν ἐπιβατῶν· ὁ Ἱερεύς, μὲ τὸ βιβλίον ἀνὰ χεῖρας, ἐξεῖχεν ὀλίγον πρὸ αὐτῶν· οἱ ναῦται ἦσαν διεσκορπισμένοι συμφύρδην ἐπὶ τὰ περίτονα· πάντες εἴμεθα ὄρθιοι, τὸ πρόσωπον ἔχοντες ἐστραμμένον κατὰ τὴν πρώραν τοῦ πλοίου ἐνατενίζουσαν πρὸς δυσμάς.

Ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου, οὗτινος τὴν αἴγλην οἱ ὀφθαλμοί μας ἠδύναντο τότε νὰ ὑποφέρωσιν, ἕτοιμος νὰ καταβυθισθῇ εἰς τὰ λαμποβολοῦντα κύματα, διεφαίνετο μεταξὺ τῶν σχοινίων τοῦ πλοίου καὶ ἐξέχεεν εἰσέτι τῆς ἡμέρας τὸ φέγγος εἰς τὰ ἀπέραντα διαστήματα. Θὰ ἐνόμιζέ τις, ὡς ἐκ τῆς ταλαντεύσεως τῆς πρύμνης, ὅτι ὁ ἀκτινοφόρος ἀστὴρ ἤλλασσεν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν σημεῖον ὁρίζοντος. Οἱ ἱστοί, τὰ πρότονα, αἱ κεραῖαι τοῦ πλοίου ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ ῥοδοχρόου βαφῆς. Νέφη τινὰ ἐπλανῶντο ἀτάκτως κατ' ἀνατολάς, ἔνθα ἡ σελήνη βραδέως ἀνέβαινε· τὸ ἐπίλοιπον τοῦ οὐρανοῦ ἦτο καθαρόν· εἰς δὲ τὸν βόρειον ὁρίζοντα ἐσχημάτιζε θριαμβευτικὸν τρίγωνον μετὰ τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ τῆς νυκτός, σίφωνα περιβεβλημένον χρώμασιν ἀντανακλωμένης ἴριδος, ὅστις ὑψοῦτο οἱονεὶ κρυσταλλώδης στήλη ὑποστηρίζουσα τοῦ οὐρανοῦ τὸν θόλον.

Θὰ ἦτο λίαν ἀξιολύπητος ἐκεῖνος, ὅστις ἠρνεῖτο νὰναγνωρίσῃ τὴν καλλονὴν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ὡραίῳ ἐκείνῳ θεάματι. Δάκρυα κατεκυλίοντο ἀκουσίως ἐκ τῶν βλεφαρίδων μου, ὁπόταν οἱ σύντροφοί μου ἅπαντες, ἀποκαλύπτοντες τὴν κεφαλήν, ἤρχισαν ψάλλοντες διὰ βραγχώδους φωνῆς τὸ ἀφελὲς αὐτῶν ᾆσμα πρὸς τὴν Παναγίαν, τὴν βοηθὸν καὶ προστάτιδα τῶν ναυτίλων. Ὁπόσον ἦτο κατανυκτικὴ ἡ προσευχὴ τῶν ἀνθρώπων Ἐκείνων, οἵτινες ἐπὶ εὐθραύστου σανίδος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ, κατώπτευον ἥλιον δύοντα ἐπὶ τῶν κυμάτων! Πόσον συνεκίνει τὴν ψυχὴν ἡ εὐχὴ ἐκείνη τῶν πτωχῶν ναυτῶν πρὸς τὴν Μητέρα τῶν ἀλγούντων! Ἡ ταπείνωσις αὕτη ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις ἀποστέλλει τὰς καταιγίδας καὶ τὴν γαλήνην, ἡ συνείδησις αὕτη τῆς σμικρότητος ἡμῶν πρὸς τὴν θέαν τοῦ ἀπείρου, τὰ ᾄσματα ἐκεῖνα ἐπεκτεινόμενα μακρὰν ἐπὶ τῶν κυμάτων, τὰ ἐκπεπληγμένα ἐκεῖνα θαλάσσια τέρατα, ὑπὸ τῶν ἀγνώστων ἐκείνων τόνων εἰς τὰ βάραθρα βυθιζόμενα τοῦ πόντου, ἡ νὺξ πλησιάζουσα μὲ τὰ φόβητρα αὐτῆς, τὸ τοῦ πλοίου μας θαῦμα ἐν τῷ μέσῳ εὑρισκόμενον τοσούτων θαυμάτων· φιλόθρησκον πλήρωμα, ὑπὸ θαυμασμοῦ καὶ φόβου κυριευόμενον, σεβαστὸς ἱερεὺς προσευχόμενος, Θεὸς ἐπὶ τῆς ἀβύσσου προσκλίνων, διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς κρατῶν τὸν ἥλιον πρὸς τὰς πύλας τῆς δύσεως, διὰ τῆς ἑτέρας δὲ ὑψῶν τὴν σελήνην πρὸς τὸν ἀντίθετον ὁρίζοντα καὶ προσφέρων ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀπείρου φιλήκοον οὗς τῇ ἀσθενεῖ τοῦ πλάσματός του φωνῇ, ἰδοὺ πᾶν ὅ,τι ἀδυνατεῖ τις νὰ εἰκονίσῃ καὶ ὅπερ ἡ καρδία ἅπασα τοῦ ἀνθρώπου ἀρκεῖ μόλις νὰ αἰσθανθῇ.

Ἂς μεταβῶμεν τώρα εἰς τὴν ἐπὶ τῆς γῆς σκηνήν. Ἐν δείλῃ τινὶ ὀψίᾳ περιεπλανώμην εἰς δάσος

πυκνόν, κατ' ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπέχον τοῦ καταρράκτου Νιαγάρα. Πάραυτα εἶδον τὸ φέγγος τῆς ἡμέρας ἀποιχόμενον πέριξ ἐμοῦ καὶ ἐθέλγετο ἡ ψυχή μου, καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν μοναξίαν, ἐπὶ τῷ ὡραίῳ θεάματι γαληνιώσης νυκτὸς εἰς τὰς ἐρήμους τοῦ Νέου Κόσμου. Μίαν ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη ἀνέκυψεν ὑπεράνω τῶν δένδρων πρὸς τὸν ἀντίθετον ὁρίζοντα. Μυρόεσσα αὔρα, ἣν ἡ βασιλὶς αὕτη τῆς νυκτὸς ἦγε μεθ' ἑαυτῆς ἐξ ἀνατολῶν, ἐφαίνετο προπορευομένη αὐτῆς εἰς τὰ δάση, ὡς ἡ δροσερὰ αὐτῆς ἀναπνοή. Τὸ μονῆρες ἄστρον ἀνέβη ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἐξηκολούθει τὴν κυανοβαφῆ ὁδοιπορίαν του, πότε δὲ ἐπανεπαύετο εἰς συμπλέγματα νεφῶν πρὸς κορυφὰς παρομοιάζοντα ὑψηλῶν ὀρέων ὑπὸ νιφάδων ἐστεμμένων. Αἱ νεφέλαι αὗται, συστέλλουσαι καὶ διαστέλλουσαι τὸν μανδύαν των, ἐξετυλλίσσοντο ὁτὲ μὲν εἰς διαφανεῖς ζώνας λευκοτάτου ἀβροῦ ὑφάσματος, ὁτὲ δὲ εἰς ἀφρώδεις κροκίδας διελύοντο ἢ ἐσχημάτιζον εἰς τὸν οὐρανὸν σωροὺς ἐκ βάμβακος λευκαυγοῦς, τοσούτῳ τὴν ὅρασιν γοητεύοντος, ὥστε ἐνόμιζες ὅτι αἰσθάνεσαι τὴν ἀπαλότητα καὶ ἐλαστικότητά των. Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς σκηνὴ δὲν ἦτο ὀλιγώτερον καταπληκτική· τὸ κυανόλευκον καὶ ἀργυροφαὲς τῆς σελήνης φῶς κατήρχετο διεισδῦον εἰς τὰ μεταξὺ τῶν δένδρων διαλείμματα καὶ διέχυνεν, οὕτως εἰπεῖν, δράγματα φωτός μέχρι τῶν ζοφωδεστέρων τοῦ βαθυτάτου σκότους ἀποστάσεων. Ὁ ποταμός, ὅστις ἔρρεε πρὸ τῶν ποδῶν μου ἑλικοειδῶς, ἠφανίζετο εἰς τὰ δάση, καὶ ἀνεφαίνετο ἀλληλλοδιαδόχως ἀποστίλβων ἐκ τῆς ὑποτρεμούσης ἀκτινοβολῆς τῶν ἀστέρων τῆς νυκτός, οἵτινες ἀντανεκλῶντο εἰς τὸ σελαγίζον στῆθός του. Πρὸς τὴν ἀντίθετον τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, εἰς ἀπέραντον πεδιάδα, ἡ τῆς σελήνης αἴγλη κατεκλίνετο ἠρέμα ἐπὶ χλοεροῦ τάπητος. Σημύδαι, ὑπὸ τῆς ζεφυρίτιδος αὔρας ταλαντευόμεναι καὶ τῇδε κακεῖσε διεσπαρμέναι, ἐσχημάτιζον σκιερὰς νήσους, ἐπὶ τῆς ἀκινήτου ταύτης θαλάσσης κυμαινομένας. Τὸ πᾶν ἐκεῖ πλησίον ἤθελεν ἠρεμεῖ καὶ ἀναπαύεται, ἄνευ τῆς πτώσεως φύλλων τινῶν, ἂν αἰφνίδιός τις πνοὴ ἀνέμου δὲν ἐπήρχετο καὶ οἱ συνεχεῖς τοῦ αἰγωλιοῦ ὀλοφυρμοὶ δὲν ἀντήχουν. Μακρόθεν ἠκούοντο ἐκ διαλειμμάτων οἱ ὑπόκωφοι τοῦ καταρράκτου Νιαγάρα μυκηθμοί, οἵτινες ἐν τῇ γαλήνῃ τῆς νυκτὸς ἐξετείνοντο ἀπὸ ἐρήμου εἰς ἔρημον καὶ ἐξέπνεον εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῶν ἐρήμων δασῶν.

Τὸ μεγαλεῖον, ἡ ἐκπληκτικὴ μελαγχολία τῆς εἰκόνος ταύτης εἶναι ἀδύνατον εἰς ἀνθρώπινον γλῶσσαν νὰ ἑρμηνευθῶσιν. Αἱ ὡραιότεραι ἐν Εὐρώπῃ νύκτες δὲν δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς ἐκείνας. Ματαίως εἰς τὰς καλλιεργημένας ἡμῶν πεδιάδας ζητεῖ ἡ φαντασία νὰ ἐκταθῇ· πανταχοῦ συναντᾷ τῶν ἀνθρώπων τὰς κατοικίας· ἐνῷ εἰς τὰς ἀγριομόρφους ἐκείνας χώρας ἡ ψυχὴ ἐνασμενίζεται καὶ θέλγεται βυθιζομένη εἰς τὰ βάραθρα τῶν καταρρακτῶν, ῥεμβάζουσα παρὰ τὰς ὄχθας τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν καί, οὕτως εἰπεῖν, εὑρισκομένη μόνη ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἐν Ζακύνθῳ. Δ. Δ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Ἀνέκδοτον περὶ τοῦ πρώην αὐτοκράτορος τῆς Γαλλίας

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ Γ'

Ἁπλοῦς τις στρατιώτης τοῦ ἐν Μελόνῃ (Melone) ἀποσπάσματος τοῦ ἱππικοῦ ἡμέραν τινὰ τοῦ ἔτους 1867 παρεπονέθη εἰς τὸν λοχίαν τοῦ τάγματός του, διατί, ἐνῷ ἦν παρὰ τοῦ νόμου κεκανονισμένον οἱ στρατιῶται νὰ λαμβάνωσι 16 λεπτὰ καθ' ἑκάστην, οὗτος τῷ δίδει 10 μόνον; Ὁ λοχίας ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως ἐφυλάκισεν αὐτὸν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

Ὁ στρατιώτης ἀναφέρει τὰ διατρέξαντα τῷ λοχαγῷ, πλὴν καὶ οὗτος, δυστυχῶς, ἀφοῦ τὸν ὕβρισε, τὸν ἔβαλεν ἐπὶ δέκα ἡμέρας εἰς τὰς φυλακάς, τουτέστιν ἐτριπλασίασε τὴν ποινήν του.

Ἐξελθὼν ὁ στρατιώτης τῆς εἱρκτῆς, μετέβη πρὸς τὸν συνταγματάρχην καὶ τὸν διοικητήν, ἀλλὰ παντοῦ τῆς αὐτῆς ὑποδοχῆς ἔτυχε.

— Διάβολε, εἶπε, λοιπὸν ἄλλος δὲν μένει ἢ ὁ αὐτοκράτωρ. Τοὺς λόγους τούτους προέφερε τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὥστε διερχόμενος ἐκεῖθεν φίλος του τις:

— Λοιπόν, Κάρολε, θὰ ὑπάγῃς, τῷ λέγει.

— Ἐν τιμῇ, Λουδοβῖκε, ἀπήντησε μετὰ σταθερότητος ὁ στρατιώτης.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Κάρολος, δανεισθεὶς μερικὰ χρήματα, ἔλαβε τὴν πρὸς τοὺς Παρισίους ἄγουσαν.

—

Ἦτο ὁ 10βριος τοῦ 1867· ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τῶν δύο ὑπασπιστῶν του ἐξῆλθεν εἰς τὸ κυνήγιον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δάσους εἶδε διαβαίνοντα τὸν στρατιώτην, ὅν, ὑπὸ περιεργείας κινούμενος, προσεκάλεσε διὰ νεύματος, καί:

— Πόθεν εἶσαι καὶ ποῦ ὑπάγεις; τῷ λέγει

Ὁ στρατιώτης, μὴ ἀναγνωρίσας τὸν αὐτοκράτορα, τῷ διηγήθη τὴν ἱστορίαν του, πρισθέσας ἐν τέλει:

— Λιποτακτήσας λοιπόν, μεταβαίνω τώρα εἰς Παρισίους, ὅπου σκοπεύω νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος, ἵνα ἴδω, ἂν ἐκεῖ τουλάχιστον, θὰ εὕρω δίκαιον.

— Μεῖνε, τῷ λέγει ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ αὔριον θὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς Παρισίους, ἔρχεσαι καὶ σύ, πιθανὸν δὲ νὰ σοὶ φανῶμεν κατά τι ὠφέλιμοι ὡς ἔχοντες τὰ μέσα. Ὁ στρατιώτης συνήνεσεν· τῆς νυκτὸς δὲ ἐπελθούσης, ἀπεφασίσθη νὰ φυλάττῃ ἕκαστος ἀνὰ 4 ὥρας ὡς σκοπός. Καὶ πρῶτον ἐδέχθη ἑκουσίως νὰ φυλάξῃ ὁ στρατιώτης· οἱ δὲ ἄλλοι ἔρριψαν κλῆρον—διότι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ ὑπονοίας — κατὰ κακὴν δὲ τύχην ἔτυχε δεύτερος ὁ αὐτοκράτωρ καὶ οὕτω καθεξῆς.

Αἱ ὧραι παρῆλθον καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἠγέρθη, κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Ὁ στρατιώτης εἶπε καθ' ἑαυτόν:

—Ἐγὼ δὲν θὰ κοιμηθῶ διὰ νὰ παρατηρήσω, ἐὰν δύνανται αὐτοί, οἱ ὑψηλῆς περιωπῆς, καὶ μάλιστα ἐκεῖνος, δεικνύων τὸν αὐτοκράτορα, νὰ φυλάξωσιν.

Ὁ Ναπολέων, ἀφοῦ ἐπ' ὀλίγον ἐδημάτισεν, ἐστηρίχθη ἐπί τινος δένδρου καὶ ἀπεκοιμήθη. Ὁ στρατιώτης τότε σπεύσας ἐῤῥάπισε τὸν Ναπολέοντα ἀνακράζων:

—*Οὕτω φυλάττουσι τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων*; λαβὼν δ'ἐκ τῶν χειρῶν του τὸ κυνηγετικὸν ὅπλον, ἐφύλαξεν ἄχρι πρωΐας.

Ἅμα ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν, ὁ αὐτοκράτωρ ἔδωκε τῷ Καρόλῳ ἐπιστολήν τινα, λέγων συγχρόνως πρὸς αὐτὸν νὰ πορευθῇ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «τῶν Εὐγενῶν» καὶ ὅτι τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ ξενοδόχος θὰ τὸν συνοδεύσῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ὁ Κάρολος παρουσιάσθη εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἔνευσε νὰ καθίσῃ.

— Διάβολε! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ τρέμων ἤδη στρατιώτης, φιλοφροσύνη! ὡς νὰ ἤμεθα παλαιοὶ φίλοι.

— Δέν με γνωρίζεις; τῷ λέγει ὁ αὐτοκράτωρ.

— Εἶσθε ἡ Α. Μ., ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι . . .

— Ὅλος καὶ ὅλος. Δέν με εἶδες ποτέ;

— Διάβολε. Ποτέ, ποτέ, Μεγαλειότατε.

— Εἶμαι ἐκεῖνος, μετὰ τοῦ ὁποίου προχθὲς συνέφαγες, συνεκοιμήθης καὶ εἶτα τὸν ἐῤῥάπισες.

— Ἄ, εἶπε τότε ὁ στρατιώτης, ἂν ἐγνώριζον ὅτι εἶσθε Ὑμεῖς, ἤθελον σᾶς δώσει δύο ῥαπίσματα· διότι, ἂν ὁ βασιλεὺς δὲν φυλάττῃ τὸν νόμον, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν φυλάξῃ εἷς ἁπλοῦς στρατιώτης;

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ λοχίας, ὁ λοχαγὸς καὶ οἱ λοιποὶ ἦσαν ἁπλοῖ στρατιῶται, ὁ δὲ ἀδικηθεὶς Κάρολος λοχαγός.

Ὁ λοχαγὸς οὗτος—οὗτινος τὸ ἐπίθετον ἀγνοῶ—ἐπεσκέφθη κατὰ τὸ 1867 τὰς Ἀθήνας, τὸ δὲ 1870, τὴν 25 9βρίου ἔπεσεν ἀνδρείως μαχόμενος πρὸ τῆς πόλεως Tours. **

Μὴ ὀργίζεσθε κατὰ τοῦ γείτονος τοῦ πράττοντός τι πρὸς ἰδίαν εὐχαρίστησιν, μηδ' ἔχετε ἐν γένει τὴν πικρίαν ἐκείνην, ἥτις, ἂν καὶ δὲν προξενῇ πραγματικὴν ζημίαν, εἶναι ὅμως πάντοτε λυπηρά.

ΠΑΡΕΚΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΙΡΙΑΣ

Τῆς πρὸς τὰ θεολογικὰ σπουδάσματα καθ' ὅλου ὀλιγωρίας παρ' ἡμῖν τοῖς Ἕλλησι κυριώταται καὶ σχεδὸν μόναι αἰτίαι εἶνε ἡ ἀπό τινος ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσα ἀποψύχρανσις, ἵνα μὴ εἴπω ἀπόσβεσις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ ἡ ἀκόλουθος καὶ ἐν μέρει παραίτιος αὐτῆς ἔκπτωσις τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ἱερατείου· ἔκπτωσις πνευματική, ἠθική, κοινωνική, τοῦτ' ἔστιν ἀμάθεια γενικὴ (μετὰ ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων), ἀκοσμία τῶν ἠθῶν παρὰ τοῖς πλείστοις, περιφρόνησις καὶ ἐξουθένωσις ὑπὸ τῶν λοιπῶν τῆς κοινωνίας τάξεων, προϊόντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς πολιτικῆς δουλείας, διὰ νὰ ἤμεθα δίκαιοι.

Ἀλλ' ἐπέρασαν πλέον οἱ καιροὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδειακῆς πλάνης. Πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν, (καὶ ἀγαθῇ τύχῃ πολλοὶ ἤρχισαν ἤδη νὰ τὸ ἐννοῶσιν) ὅτι ἄνευ πίστεως, ἄνευ θρησκείας οὐδὲν οὐδαμοῦ οὐδέποτε οὐδαμῶς μέγα καὶ μόνιμον οὔτ' ἐποιήθη οὔτ' ἐπράχθη. Πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι καὶ τῆς πολιτικῆς ἀναστάσεώς μας τοῦ ἔτους 1821 τὸ πρώτιστον καὶ κυριώτατον σύμβολον ἦτο καὶ θὰ εἶνε ἐφεξῆς οἱείποτε ἡ πίστις (ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος).

Εἶνε ἤδη καιρὸς νὰ θερμάνωμεν τὴν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἑστίαν τῆς πίστεως· καιρὸς νὰ ἐπανακάμψωμεν ἀπὸ τῆς πλάνης τῆς δυςπιστίας, τῆς ἀσεβείας· καιρὸς ν' ἀναθρέψωμεν τὴν ὑποφυομένην νέαν γενεὰν εἰς θερμοτέραν πίστιν καὶ εἰς εἰλικρινεστέραν εὐσέβειαν· καιρός, κυβέρνησίς τε καὶ πολῖται, κλῆρός τε καὶ λαός, ἅπαντες οἱ βλέποντες τὸ κακὸν νὰ συντελέσωμεν τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως ἀνύψωσιν τῶν λειτουργῶν τῆς ἐκκλησίας, εἰς τὴν σύμφωνον τοῖς καιροῖς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν παίδευσιν καὶ ἀγωγήν των, εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἐπαιτείας ἀπαλλαγὴν ἢ χειραφέτησιν τῶν ἱερέων καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ πάλαι ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀξιώματός των.

Τότε πλέον δὲν θὰ ἀπορῶμεν, διὰ τί ἡ ἐκκλησιαστικὴ λεγομένη ῥιζάρειος σχολὴ (Γεωργίου καὶ Μάνθου Ῥιζάρηδων αὐταδέλφων ἐκ τῆς μεγαλωνύμου Ἠπείρου) δὲν ἔφερεν ἀκόμη τοὺς προσδοκωμένους καρποὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν· διὰ τί τὰ μόλις ἱδρυθέντα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ κράτους ἱερατικὰ σχολεῖα ἤρχισαν νὰ μαραίνωνται· καὶ διὰ τί τοσαύτη σπάνις τῶν τὴν θεολογίαν σπουδαζόντων.

Ἡ πίστις καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἱεροὺς θεράποντας αὐτῆς παρὰ τῆς κοινωνίας ἀποδιδομένη τιμὴ εἶνε οἱ ἀπαραίτητοι ὅροι τῆς βελτιώσεως τοῦ ἱερατείου καὶ τῆς ἐντεῦθεν πάλιν κραταιώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος καὶ λαμπρύνσεως τῆς ἐκκλησίας. [1]

1. Φιλίστωρ.

Ο ΔΑΚΤΥΛΙΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΡΑΤΟΥΣ.

(Κατὰ τὸ γερμανικὸν τοῦ Schiller).

Ἐπὶ τοῦ πύργου ἵστατο, τοῦ ἄνω τῆς οἰκίας,
καὶ ἔβλεπε μετὰ πολλῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας
τὴν Σάμον τὴν ὑποτελῆ.
» Τὰ πάντα ἔχουσιν ἐμὲ δεσπότην, κηδεμόνα,
εἰς τῆς Αἰγύπτου ἔλεγε τὸν φίλον ἡγεμόνα,
εἰπὲ πῶς εὐτυχῶ πολύ.»

— Ναὶ, τῶν θεῶν ἡ εὔνοια σὲ ἔχει βοηθήσῃ!
Νῦν πάντων, ὅσοι πρότερον πρὸς σὲ ὑπῆρχον ἴσοι,
τὸ σκῆπτρόν σου ἐπικρατεῖ,
Ἀλλ' εἴς ἀκόμη ἐπιζῇ καὶ πρὶν αὐτὸς ἐκλίπῃ
ὁ ἄγρυπνος πολέμιος, τὸ στόμα μου νὰ σ' εἴπῃ
εὐδαίμονα ἀδυνατεῖ».

Καὶ πρὶν καλῶς ὁ ἡγεμὼν τὸν λόγον τελειώσῃ
προσέρχετ' εἰς τὸν τύραννον εἷς εἴδησιν νὰ δώσῃ,
ἀπὸ τὴν Μίλητον σταλείς:
» Διάταξον, ὦ κύριε, νὰ κάμωσι θυσίας
καὶ θέσον δάφνης στέφανον φαιδρὸν ἐπὶ τῆς θείας
βασιλικῆς σου κεφαλῆς.

Πληγεὶς ἐκ λόγχης ἔπεσε καὶ κεῖται ὁ ἔχθρός σου.
Μὲ στέλλει ὁ Πολύδωρος, ὁ φίλος στρατηγός σου
τῆς ἀγγελίας κομιστήν». —
Καὶ πάραυτα ἐκ μελανοῦ ἀγγείου τότ' ἐκβάλλει,
ἐνῷ τοὺς δύο ἔκπληξις κατέλαβε μεγάλη,
λυθρώδη κεφαλὴν γνωστήν.

Ὁ ἡγεμὼν ὑποχωρεῖ μὲ φρίκην αἰφνιδίαν:
» μὴ ἔχε πίστιν, φίλε μου, πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν,
ἀνεφώνει ἐκστατικός.
» Τοῦ στόλου σου κυμαίνεται ἀμφίβολος ἡ τύχη
ἐπὶ ἀπίστων θαλασσῶν καὶ καταιγὶς ἂν τύχῃ
Τὶς οἶδε μὴ χαθῇ κακῶς!»

Καὶ πρὶν καλῶς ἐξενεχθῇ ὁ λόγος τῶν χειλέων
Διέκοψαν αὐτὸν φωναὶ καὶ ἦχος ἀπορρέων
ἀπὸ τοῦ μέρους τῶν ἀκτῶν:
Ἐξ ἀλλοτρίων θησαυρῶν τὰ πλοῖα φορτωμένα
αἰσίως εἰς τὸν ἴδιον εἰσήρχοντο λιμένα,
ποιοῦντα δάσος ἐξ ἱστῶν.

Ὁ ξένος τότε ἡγεμὼν παρατηρεῖ, θαυμάζει:
» Ναὶ μὲν ἡ εὐτυχία σου τὴν σήμερον ἀκμάζει,
πλὴν τρέμω: αὕτη ἀστατεῖ,
Τῆς Κρήτης οἱ ἀδάμαστοι καὶ ἔμπειροι ὁπλῖται
σὲ ἀπειλοῦσι, κίνδυνος ἐπάνω σου νῦν κεῖται,
διότι φθάνουσιν αὐτοί.»

Καὶ πρὶν τὸν λόγον ἀσπασθῇ τοῦ ἄλλου τὸ ὠτίον
ἐφάνη πλῆθος ἄπειρον, προβάλλον ἐκ τῶν πλοίων
καὶ κραζον: Νίκη εὐτυχής!
Ἀπηλλαγμένοι εἴμεθα ἀπὸ τῶν πολεμίων
τοὺς Κρητικοὺς διέφθειρε τοῦ πόντου τὸ στοιχεῖον,
καὶ παῦσις νῦν τῆς ταραχῆς!

Ὁ ξένος ὅλος ἀπορεῖ τοιαῦτ' ἀκούων ἔπη:
»Τῇ ἀληθείᾳ, εὐτυχῆ νὰ σ' ὀνομάσω πρέπει,
πλὴν τρέμω ἔτι», εἶπ' αὐτός.
»Ὁ φθόνος, φίλε, τῶν θεῶν μ' ἐμβάλλει εἰς δειλίαν:
κατὰ τὸν βίον ἄμικτον χαρὰν καὶ εὐτυχίαν
οὐδεὶς ἀπήλαυσε θνητός.

Καὶ εἰς ἐμὲ συνέβαινον τὰ πάντα κατ' εὐχήν μου·
πρὸς πᾶσαν ἐπιχείρησιν καὶ πρᾶξιν ἰδικήν μου
ἦν εὐμενὴς ὁ οὐρανός·
ἀλλ' εἶχον ἕνα προσφιλῆ υἱόν, ζωὴν τιμίαν,
μοῦ τὸν ἐπῆρεν ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν
τὸ χρέος ἔτισα δεινῶς.

Δι' ὃ ἂν θέλῃς τὸ κακὸν νὰ μὴ σ' ἐκμηδενίσῃ
ἱκέτης γίνου τοῦ Θεοῦ καὶ ζήτει νὰ δανείσῃ
εἰς τάγαθὰ τὴν συμφοράν.
Οὐδένα εἶδον ἄνθρωπον καλῶς νὰ τελειώσῃ
εἰς ὃν οἱ Οὐρανίωνες ἀφθόνως εἶχον δώσῃ
τὴν εὐτυχίαν καὶ χαράν.

Καὶ ἂν φανῶσιν οἱ Θεοὶ ψυχροὶ πρὸς τὰς αἰτήσεις
ὁδὸς προσοχὴν εἰς φίλου σου ἐνθέρμου νουθετήσεις
καὶ κάλει σὺ τὸ λυπηρόν·
καὶ ὅ,τι τὴν καρδίαν σου εὐαρεστεῖ κυρίως
ἐξ ὅλου σου τοῦ θησαυροῦ, σὺ ῥίψε τὸ ἀνδρείως
εἰς τῆς θαλάσσης τὸ νερόν!»

Ἐκεῖνος τότ' ἀναφωνεῖ, ὑπὸ τοῦ φόβου πάλλων.
»ὡς προσφιλές μου ἀγαθὸν, ὑπέρτερον τῶν ἄλλων,
τὸ δακτυλίδιον κρατῶ.
Πλὴν θέλω εἰς τὰς Ἐριννῦς νὰ τὸ ἀφιερώσω
ἂν τὴν εὐδαιμονίαν μου, ὡς λέγεις, θὰ λυτρώσω.»
Καὶ ῥίπτει εἰς τὸ κῦμ' αὐτό

Καὶ ὅτε τὴν ἐπαύριον ἀνέτειλεν ἡ Ἕως
εἷς ἁλιεὺς ἀφίκετο ἐμπρὸς τοῦ βασιλέως
δεικνύων χαροπὴν χροιάν.
«Αὐθέντα, τοῦτον τὸν ἰχθὺν συνέλαβον, ὁποῖον
οὐδέποτ' εἶδον ἄλλοτε ὡς ἄγραν τῶν δικτύων
καὶ σοῦ τὸν φέρω δωρεάν.»

Καὶ τὸν ἰχθὺν ὁ μάγειρος διατεμὼν εἰς μέρη
ἐκπλήσσεται καὶ παρευθὺς ταχὺ τὸ βῆμα φέρει
καὶ λέγει μ' ἔκθαμβον χαράν.
«Ἰδοὺ τὸ δακτυλίδιον, αὐθέντα, τὸ καλόν σου·
τὸ εἶχεν ἔνδον ὁ ἰχθὺς, ὦ! τῶν εὐτυχιῶν σου
οὐδὲν θὰ κόψῃ τὴν σειράν!»

Ὁ ξένος τότε στρέφεται καὶ ἀνακράζει «Φρίσσω!
Ἀδύνατον πλειότερον ἐδῶ νὰ κατοικήσω
ἢ φίλος μου σὺ νὰ νὰ λεχθῇς.
Ἐπιθυμοῦσιν οἱ Θεοὶ δεινὸν τὸν ὄλεθρόν σου
καὶ φεύγω μήπως κοινωνὸς γενῶ τῶν συμφορῶν σου.»
Καὶ ἀνεχώρησεν εὐθύς.

Σ. Δ. ΒΑΛΒΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ποιήματος τούτου ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ἡροδότου 3, 39-42

ΠΟΙΚΙΛΑ

Εἰς τὰς πλείστας τῶν δεκατριῶν πολιτειῶν τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας, ἡ λαιμητόμος δὲν εἶναι ἐν χρήσει ἐπὶ καταδίκης θανατικῆς, προτιμωμένης τῆς σπάθης, ὡς ἐν Τουρκίᾳ· ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἧττον βασανιστικόν. Ἐπὶ ἰκρίου εὐρυχώρου ἐκ σανίδων τίθεται καθέδρα προσηλωμένη εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου καθίζεται ὁ κατάδικος. Ὁ δήμιος δένει αὐτὸν ἐπὶ καθέδρας διὰ σχοινίων δυνατῶν, ἤδη ἔχοντα τὰς χεῖρας δεδεμένας ὄπισθεν. Δένει δὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ τοῦ γυμνόνει τὸ σῶμα μέχρι τῆς ὀσφύος. Τότε ὁ βοηθὸς τοῦ δημίου ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν τοῦ καταδίκου, λαμβάνων αὐτὴν ἀπὸ τῆς κόμης, ὁ δὲ δήμιος, ἱστάμενος ὄπισθεν, λαμβάνει τὴν σπάθην δι'ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἐπιτηδειότητος τὸν ἀποκεφαλίζει ἐν ἀκαρεί. Ἡ σπάθη εἶναι βραχεῖα μέν, ἀλλὰ πλατεῖα καὶ ἔχει βάρος πέντε λιτρῶν. Ὁ δήμιος φορεῖ ἐρυθρὸν μανδύαν καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν πῖλον τρίκωχον.

Ο ΚΟΜΗΣ ΙΒΑΝΟΦΣΚΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Συνέχεια ἰδὲ σελ. 63.

— Ἄ! πολὺ εὐγενὴς εἶναι ὁ κύριος, προσέθηκε.

Σήμερον, καθὼς βλέπω, δὲν μὲ ἀναγκάζει νὰ περιμένω μάτην, ὅπως χθές.

Ταῦτα εἰπών, ἀνύψωσε τοὺς ὀφθαλμούς.

Πρὸς τίνα; . . .

Τὸν οὐρανόν;

Οὐχί!

Ἄνθρωπος, μέλλων νὰ δολοφονήσῃ, δὲν τολμᾷ νὰ προσίδῃ τὴν κατοικίαν τοῦ Θεοῦ!

Ἀλλὰ μὴ ἦτο τόσον ἄθλιος, ὥστε νὰ τολμήσῃ νὰ ποτείνῃ ἱκεσίαν πρὸς Αὐτὸν, καθ' ἣν στιγμὴν προητοιμάζετο νὰ διαπράξῃ ἔγκλημα, κακούργημα; . . . Δὲν ἐφοβεῖτο τὴν τιμωρίαν Του; Δὲν ἐφοβεῖτο μὴ ὁ Θεός, ὃν ὕβριζε διὰ τῆς παρακλήσεώς του, τὸν ἠφάνιζε; . . .

Τὴν ἐρώτησιν ταύτην μηδεὶς τῶν ἀναγνωστῶν ἂς ἀποτείνῃ πρὸς ἑαυτόν. Ἀνὰ μέσον τοῦ συρίζοντος βορρᾶ καὶ τῆς πιπτούσης χιόνος φωνή τις ἐψιθύρισε:

— Προχώρει, προχώρει ἀφόβως, ἄθλιε! Ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς σου δὲν ἐπληρώθη εἰσέτι. Περάτωσον τὴν πορείαν σου, ἀλλὰ μὴ λησμόνει τὴν ἀναμένουσάν σε τιμωρίαν! . . .

Ὁ βορρᾶς ἔπνεε μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως καὶ ὁρμῆς αὐτοῦ, περιστρέφων τὴν χιόνα. Οἱ δύο ἱππεῖς ἐξηκολούθουν τὴν πορείαν αὐτῶν, χωρὶς παντάπασι νὰ ἴδωσι τὸν ἐνεδρεύοντα ἄνθρωπον, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐσκόπευε κατὰ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν.

Μετ' οὐ πολὺ ἔφθασαν πρὸ τοῦ δένδρου. . . κρότος πυροβόλου ἠκούσθη, καὶ ὁ προπορευόμενος κύριος κατέπεσεν ἐκ τοῦ ἵππου, ὅστις ἀφ' ἑνὸς τρομάξας, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἰσθανόμενος ἑαυτὸν ἐλεύθερον ἤδη ἤρξατο τρέχων μεθ' ὁρμῆς ἀνὰ τὸ πεδίον.

Ὁ ἀκολουθῶν ὑπηρέτης, ἀφωσιωμένος εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ μέχρι θανάτου, ἐρρίφθη παραυτὰ ἐκ τοῦ ἵππου, χωρὶς κἂν νὰ σκεφθῇ ὅτι ὁ φονεύσας τὸν κύριον ἠδύνατο νὰ θανατώσῃ καὶ αὐτόν, χωρὶς νὰ ἴδῃ ὅτι τὸ ὅπλον τοῦ παραμονεύοντος διηυθύνετο ἤδη καὶ κατ' αὐτοῦ.

— Σύζυγέ μου! . . . τέκνα μου!... ἐψιθύρισεν ὁ κύριος στενάζων.

Καὶ κῦμα αἵματος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ στόματός του, σύναμα δὲ καὶ ἡ ψυχή . . .

Δεύτερος κρότος ἀντήχησεν ὑπόκωφος, καὶ ὁ εὐγνώμων καὶ πιστὸς ὑπηρέτης κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ πτώματος τοῦ κυρίου του. . .

Ὁ ἵππος αὐτοῦ, τρομάξας, ἤρξατο ἀναπηδῶν καὶ παρασύρων τὸν ὑπηρέτην, οὗτινος ἡ χεὶρ ἦτο περιπεπλεγμένη μεταξὺ τῶν ἡνίων. Τρίτον πυροβόλημα ἠκούσθη, καὶ ὁ ἵππος περιστραφεὶς, ὡς μανιώδης, καὶ καταπατήσας τὸν ὑπηρέτην κατέπεσε.

Παραυτὰ ὁ κακοῦργος ἐξῆλθε τῆς κρύπτης του, ἔχων τὸ πρόσωπον ἀκτινοβόλον ἐκ τῆς χαρᾶς.

— Ὡραῖον, λαμπρὸν γεῦμα διὰ τοὺς λύκους! εἶπε μειδιῶν σατανικῶς.

Εἶτα δέ:

— Ἔχω σύζυγον, προσέθηκε, μυκτηρίζων τὸν φονευθέντα, δὲν δύναμαι νὰ τὸν προδώσω! . . . Ἀλλ' ἤδη, κυρία, ἀνέκραξε, στραφεὶς πρὸς τὴν κωμόπολιν, ἤδη ὁ σύζυγός σας ὁδοιπορεῖ διὰ τὸν ἄλλον κόσμον . . . Καλόν του κατευόδιον! . . . Ἔρχομαι, ἐξηκολούθησεν, ἔρχομαι! ἀλλοίμονον, ἂν ἀντιστῇς!...

Καὶ ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ Καζανλίκιον ἄγουσαν, ἤρεμος καὶ ἀτάραχος, ὡς νὰ μὴ συνέβη τίποτε, ὡς νὰ μὴ εἶχε φονεύσῃ πρὸ μιᾶς στιγμῆς δύο δυστυχεῖς . . .

ζ'

Μόλις ἐπανελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ κόμης ἀπὸ τῆς ἐπισκέψεως ἣν εἶχε κάμῃ πρὸς τὴν κυρίαν Πέτκωφ, μετὰ τὴν ἀγγελιαν τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, ὡς ἐνθυμεῖται βεβαίως ὁ ἀναγνώστης, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπερ ἐχρησίμευεν αὐτῷ ὡς γραφεῖον. Μετ' ὀλίγον εἶδε τὸν ἕνα τῶν ὑπηρετῶν του εἰσερχόμενον.

— Τί συμβαίνει, Στογιάν; ἠρώτησε.

— Ἔκτακτος ταχυδρόμος ἔφθασε πρὸ ὀλίγου, κύριε, κομίζων δύο ἐπιστολάς. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν εἶναι τοῦ προξένου τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἡ δὲ ἄλλη ἐκ Φιλιππουπόλεως. Ἰδοὺ αὐταί.

— Πῶς γίνεται τοῦτο, νὰ ἔλθωσι καὶ αἱ δύο διὰ τοῦ αὐτοῦ ταχυδρόμου; εἶπεν ὁ κόμης, ὡς εἰ ὡμίλει μᾶλλον καθ' ἑαυτόν, ἢ ἠρώτα τὸν ὑπηρέτην.

— Ὡς ἐκ τῆς ἐπικρατούσης κακοκαιρίας, ὁ ἐν Ἀδριανουπόλει πρόξενος ἀπήυθυνε τὴν ἰδικήν του πρὸς τὸν ἐν Φιλιππουπόλει, ἠξεύρων ὅτι ἐκεῖθεν ἡ συγκοινωνία μὲ τὸ Καζανλίκιον εἶναι εὐκολωτέρα, ὑπέλαβεν ὁ ὑπηρέτης, λύων τὴν ἀπορίαν τοῦ κυρίου του.

— Ἐννοῶ. . . .

— Καὶ ὅμως, ἕως ὅτου φθάσῃ ἐδῶ, ὁ δυστυχὴς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὑπέφερε τὰ πάνδεινα. Χιλιάκις ἐκινδύνευσε καθ' ὁδὸν ἐκ τῆς χιόνος καὶ τῶν λύκων. Ὄχι ὀλίγας φορὰς ἔχασε τὸν δρόμον.

— Πολὺ καλά. Νὰ τὸν περιποιηθῆτε, καθὼς τοῦ χρειάζεται, καὶ ἐγὼ θὰ τὸν ἀνταμείψω διὰ τοὺς κόπους του. Ἂς ἀναπαυθῇ πρῶτον, ὅταν δὲ λάβω ἀνάγκην, θὰ τὸν καλέσω. Τώρα ἀφήσατέ με ἥσυχον, μὴ ἐπιτρέποντες εἰς κα ένα τὴν εἴσοδον.

Ὁ ὑπηρέτης ὑποκλίνας ἐξῆλθεν.

Ὁ Ῥῶσος εὐγενὴς ἀποσφραγίσας ἀνέγνω τὰς ἐπιστολὰς τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῶν ἐν τῷ προσώπῳ του ἐξήστραπτο ἀλληλοδιαδόχως τὰ αἰσθήματα,

ἅτινα διήγειρεν ἐν τῇ καρδᾳ του τὸ περιεχόμενον αὐτῶν.

— Λαμπρά! ἀνέκραξεν, ἀποθέτων αὐτὰς ἐπὶ τῆς τραπέζης. Αἱ ὑποθέσεις ἡμῶν βαίνουσιν ἄριστα.

Ὁ Τοῦρκος διοικητὴς τῆς Φιλιππουπόλεως εἶναι ἰδικός μας ψυχῇ τε καὶ σώματι, ἐξαγορασθεὶς διὰ ῥουβλίων ῥωσικῶν. Νέα ἐπίθεσις ἑτοιμάζεται πρὸς ἁρπαγὴν τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, ἐκκλησίας ἑλληνικῆς. Ὁ πρόξενος τρέφει πολλὰς ἐλπίδας περὶ τῆς ἐπιτυχίας, καὶ δικαίως, ἀφοῦ δὲν ἔχουσι ποῦ νὰ καταφύγωσι καὶ ζητήσωσι τὸ δίκαιόν των οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἐνορίαν Ἕλληνες. Μήπως οὕτω δὲν κατωρθώθη καὶ ἡ ἁρπαγὴ τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας; Πρέπει τις νὰ ἔχῃ ἀληθῶς ἀδιάσειστον πεποίθησιν εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Γκέρωφ. Ὁμολογουμένως εἶναι ἀνὴρ ἱκανώτατος, ἐξηκολούθησεν ὁ Ῥῶσσος, ἐγειρόμενος μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ διασκελίζων τὸ δωμάτιον.

Εἷς μόνος ὑπάρχει μεταξὺ τῶν τόσων ὑπαλλήλων τῆς αὐτοκρατορίας, ὅστις δύναται νὰ τὸν ἐπισκιάσῃ κάπως, καὶ οὗτος εἶναι ὁ Ἰγνατιέφ. Ἀμφότεροι εἶναι οἱ καλλίτεροι τροχοὶ τῆς πανσλαβιστικῆς μηχανῆς, καίτοι ἐγὼ θαυμάζω μᾶλλον τὸν Γκέρωφ. Ὁ πρῶτος ἔχει τὰ μέσα μᾶλλον ἄφθονα καὶ ἐπιῤῥοὴν ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του μεγαλειτέραν, ἐνῷ ὁ δεύτερος, ἁπλοῦς ὢν ὑποπρόξενος, κατορθόνει θαύματα. Εἶναι μᾶλλον πρακτικός, συνετώτερος, προβλεπτικώτερος τοῦ προϊσταμένου του, ὅστις, πεποιθὼς εἰς τὴν πολλήν του εὐφυΐαν, διαπράττει ἐνίοτε σφάλματα. Ὀφείλω νὰ προτείνω τὸν προβιβασμόν του, καὶ θὰ τὸ κάμω, μὰ τὴν ἁγίαν Ῥωσίαν, θὰ τὸ κάμω. Ἀλλὰ συγχρόνως θὰ ἀπαιτήσω νὰ μὴ τὸν μεταθέσωσι. Αὔξησιν βαθμοῦ καὶ μισθοῦ, ἀπονομὴν παρασήμου καὶ συγχαρητηρίων, ναί, ἀλλὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖ, εἰς τὴν θέσιν του, ἐν Φιλιππουπόλει, ὅπου εἶναι τόσον ἀναγκαῖος. Εὖγέ σου, Γκέρωφ, εὖγέ σου!...

Ἐξ Ἀδριανουπόλεως δὲν ἀναγγέλλονται τόσαι ἐπιτυχίαι, ἡ θέσις τοῦ προξένου αὐτοῦ εἶναι μᾶλλον δυσχερής, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ αἱ ἐνέργειαί μας χωροῦσι κατ' εὐχὴν καὶ μελετᾶται ἡ ἁρπαγὴ δύο ἐκκλησιῶν καὶ ἑνὸς σχολείου. Θαυμάσια! Ὡραῖα! Τὸ πολιτικὸν μέρος τῆν ἀποστολῆς βαίνει κάλλιον ἢ ὅσον ἤλπιζον, καὶ θὰ διαβιβάσω ἀρίστας πληροφορίας εἰς Πετρούπολιν. Ὁ μέγας δοὺξ δὲν θὰ ἔχῃ βεβαίως παράπονα ἐναντίον μου, ἐξηκολούθησεν ὁ κόμης, τρίβων ἐκ χαρᾶς τὰς χεῖρας. Τὸ δὲ ἐρωτικόν;...

Αἴ! τέλος πάντων! εἶπε, συλλογισθεὶς ὀλίγον, τέλος πάντων! προσέθηκεν, ὑψῶν μετὰ σατανικῆς ἀλαζονείας τὴν κεφαλήν, ἓν κώλυμα, τὸ σπουδαιότερον, ἤρθη ἐκ τοῦ μέσου. Τὸν σύζυγόν της *ἔφαγον οἱ λύκοι*, ἐξηκολούθησε, μειδῶν τὸ ἰδιάζον αὐτῷ μειδίαμα. Αἱ τρεῖς ἡμέραι θὰ παρέλθωσι ταχέως.

Ἐνθυμεῖται ἐπίσης ὁ ἀναγνώστης ὅτι κόμης ἀναχωρῶν, ὅτε ἐπεσκέφθη τὴν κυρίαν Πέτκωφ, μετὰ τὴν ἀγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου της, ἐζήτησε παρ' αὐτῆς τὴν ἄδειαν, ὅπως μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐπισκεφθῇ.

— Θὰ ζητήσω τὴν χεῖρά της, καὶ πιστεύω ὅτι δὲν θὰ μοὶ τὴν ἀρνηθῇ. Τί θὰ κάμῃ ἐδώ, ἐν τῷ χωρίῳ, μόνη, αὕτη ἥτις εἶναι συνειθισμένη νὰ ζῇ ἐν κοινωνίᾳ ὑψηλοτέρᾳ; Θὰ τῇ παραστήσω τἀγαθά, ἅτινα θὰ πολαμβάνῃ μετ' ἐμοῦ, θὰ τῇ περιγράψω τὰς ἡδονὰς καὶ τέρψεις τῆς αὐλῆς, θὰ τῷ εἴπω... θὰ τῇ ὑποσχεθῶ τὰ πάντα... Ἔπειτα δὲν εἶναι καὶ μικρὸν νὰ γείνῃ κόμησσα Ἰβανόφσκη γυνὴ ἁπλοῦ ἐμπορίσκου, καὶ αἱ γυναῖκες εἶναι πάντοτε κενόδοξοι καὶ πλήρεις φιλοδοξίας... Θὰ τὴν λάβω σύζυγόν μου!... προσέθηκε μετ' εἰρωνείας.

Καὶ μετὰ μικρὰν σιωπήν.

— Χά! χά! χά! παρεφρόνησα!... Ἀρκεῖ νὰ πεισθῇ εἰς τοῦτο· ἀφοῦ δὲ ὁ κόμης Ἰβανόφσκης ἀπολαύσῃ τῆς θείας ταύτης ὡραιότητος, ἀφοῦ ἐπίτινα χρόνον σφίγξῃ αὐτὴν περιπαθῶς ἐν ταῖς ἀγκάλαις του, ἀφοῦ δοκιμάσῃ ἁπάσας τὰς ἡδονάς, ὅσας δύναται νὰ εὕρῃ εἰς πλᾶσμα τόσον ὡραῖον, ἀφοῦ ἐντρυφήσῃ εἰς τὰ θέλγητρα τῆς καλλονῆς ταύτης πάντα, ἀφοῦ... τότε νύκτα τινὰ καταλείπει τὸ Καζανλίκιον καὶ κατευθύνεται εἰς Ἀδριανούπολιν ἢ Φιλιππούπολιν, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τοῦ αὐτοκράτορός του.... Ἐὰν ὅμως, προσέθηκε συσπῶν τὰς ὀφρῦς, ἐὰν ὅμως δὲν πεισθῇ, ὤ! τότε!...

Καὶ κρότος ἠκούσθη εἰς τὴν θύραν τοῦ δωματίου.

— Ποῖος εἶναι πάλιν! ἀνέκραξεν.

— Ἐγώ, κύριε, εἶπεν ἔξωθεν ὁ ὑπηρέτης

— Εἴσελθε.

— Ἂν καὶ ἤξευρα, εἶπεν ὁ οἰκέτης μετὰ συστολῆς, ὅτι θὰ παραβῶ τὴν διαταγήν σας, διαταράττων τὴν ἡσυχίαν σας, ἐτόλμησα ὅμως νὰ κάμω τοῦτο, διότι περὶ τοῦ προσώπου, τὸ ὁποῖον περιμένει ἔξω... οὐδεμίαν ἔχω διαταγὴν ἢ μᾶλλον γνωρίζω... ὅτι ὁ κύριος κόμης...

— Ποῖος εἶναι; ἠρώτησεν ὁ Ῥῶσος ἀποτόμως.

— Ἡ Μαρία, ἡ θαλαμηπόλος τῆς...

(ἕπεται συνέχεια) ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΝΥΑΛΗΣ

Τυποις ΚΟΡΙΝΝΗΣ ἐν τῇ διασταυρώσει τῶν ὁδῶν Μιλτιάδου καὶ Νικου ἀρ. 15